

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžso/24/2016
Identifikačné číslo spisu: 1013200627
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1013200627.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu Mesta Trenčianske Teplice, so sídlom M. R. Štefánika 613/4, Trenčianske Teplice, IČO: 00 312 088, zastúpeného JUDr. Máriou Bustinovou, advokátkou, so sídlom Šrobárova 186/9, 914 51 Trenčianske Teplice, proti žalovanej Sociálnej poisťovni ústredie, so sídlom 29. augusta 8-10, Bratislava, za účasti U. L., bytom F., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 14195-2/2013-BA zo dňa 22. januára 2013, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/21/2013-76 zo dňa 5. apríla 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/21/2013-76 zo dňa 5. apríla 2016 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 14195-2/2013-BA zo dňa 22.01.2013, ktorým potvrdila prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne pobočky Trenčín č. 37295-4/2012-TN zo dňa 16.10.2012, podľa ktorého ďalšiemu účastníkovi konania nezaniklo povinné dôchodkové poistenie dňa 28.02.2011 u žalobcu ako zamestnávateľa.

V odôvodnení uviedol, že poslancovi mestského zastupiteľstva môže mesto, t. j. zamestnávateľ, poskytnúť v zmysle § 25 ods. 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) odmenu za výkon funkcie poslanca. Právo na odmenu poslancovi však vzniká až po schválení zásad odmeňovania poslancov zastupiteľstvom za predpokladu, že podľa týchto zásad poslancovi odmena patrí. Poslanec, ktorý má právo na odmenu, ktorá je príjmom zo závislej činnosti, sa podľa právneho stavu, účinného od 01.01.2011, považuje za zamestnanca v sociálnom poistení.

V súlade s § 4 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) fyzická osoba nadobúda postavenie zamestnanca s nepravidelným príjmom za predpokladu existencie právneho vzťahu, ktorý zakladá právo na príjem zo závislej činnosti a za predpokladu, že daná osoba má právo na príjem zo závislej činnosti z tohto právneho vzťahu. Nakoľko ďalší účastník konania vykonáva od 22.12.2010 funkciu poslanca mestského zastupiteľstva a od 11.02.2011 funkciu člena komisie mestského zastupiteľstva Mesta Trenčianske Teplice a v Meste Trenčianske Teplice platí od 01.01.2005 Poriadok odmeňovania, ktorý stanovuje výšku odmeny za výkon jednotlivých funkcií, krajský súd zastáva právny názor, že ďalší účastník konania splnil obe podmienky nevyhnutné na vznik povinného dôchodkového poistenia zamestnanca s nepravidelným príjmom v zmysle § 4 ods. 2 v spojení s 15 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení.

Krajský súd ďalej uviedol, že nakoľko v zmysle § 25 ods. 1 písm. c) zákona o obecnom zriadení sú schválené zásady odmeňovania poslanci povinní dodržiavať (v danom prípade zásady odmeňovania sú upravené v Protokole o odmeňovaní), jednostranné vyhlásenie poslanca (člena komisie), ktorým sa vzdáva nároku na odmenu za výkon tejto činnosti, nemá vplyv na vyplácanie odmeny poslanca (člena komisie). V prípade vzdania sa nároku poslanca (člena komisie) na jeho odmenu poslanec (člen komisie) stráca na účely dôchodkového poistenia postavenie zamestnanca len v prípade, ak obec, resp. v tomto prípade mesto v zásadách odmeňovania výslovne uvedie, že právo na odmenu nemá poslanec, ktorý vyhlási, že svoj mandát bude vykonávať bez odmeny. Keďže mestské zastupiteľstvo Mesta Trenčianske Teplice schválilo Dodatok č. 1 k Poriadku odmeňovania, obsahujúci ustanovenie, v zmysle ktorého odmena nepatrí poslancom (členom komisií), ktorí vyhlásili, že svoj mandát budú vykonávať bez nároku na odmenu až dňa 25.08.2011, krajský súd zastáva právny názor, že ďalšiemu účastníkovi konania nemohlo právo na príjem zo závislej činnosti z existujúceho právneho vzťahu zaniknúť už dňom 28.02.2011, t. j. dňom, ktorý predchádzal dňu jeho vyhlásenia o vzdaní sa odmeny pre člena komisie. Vzhľadom na dátum prijatia Dodatku č. 1 krajský súd v zhode s názorom žalovanej konštatuje, že ďalšiemu účastníkovi konania právne postavenie zamestnanca na účely dôchodkového poistenia, ako aj povinné dôchodkové poistenie zamestnanca dňa 28.02.2011 nezaniklo.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti podľa názoru krajského súdu žalovaná rozhodla v súlade so zákonom, a preto krajský súd žalobu ako nedôvodnú zamietol podľa § 250j ods. 1 O.s.p.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Vo včas podanom odvolaní žalobca navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovanej a vec jej vráti na ďalšie konanie.

Podľa názoru žalobcu krajský súd nesprávne právne zhodnotil stav veci, keď konštatoval, že ďalší účastník konania sa nevzdal účinne nároku na odmenu poslanca svojím vyhlásením zo dňa 02.03.2011, nakoľko poriadok odmeňovania bol až Dodatkom č. 1 zo dňa 25.08.2011 doplnený o článok 3 a mohol teda tak účinne urobiť až po jeho doplnení predmetným dodatkom.

Vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žalovaná uviedla, že žalobca v odvolaní neuviedol také námietky k správnosti preskúmaného rozhodnutia, ani právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenia napadnutého rozhodnutia žalovanej, a preto navrhla odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 250ja ods. 2 O. s. p. odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v

rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie.

V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že krajský súd verejne prerokoval vec a verejne vyhlásil rozhodnutie dňa 05.04.2016. Odvolací súd nepovažoval za potrebné na prejednanie veci nariadiť pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27.09.2017 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Súd v správnom súdnictve preskúma rozhodnutia a postupy orgánov verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe. Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je súd viazaný.

Podľa § 247 ods. 1 O. s. p., podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 4 ods. 1 zákona o sociálnom poistení (v znení účinnom od 01.01.2011) zamestnanec na účely nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti je fyzická osoba v právnom vzťahu, ktorý jej zakladá právo na pravidelný mesačný príjem podľa § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3, okrem fyzickej osoby v právnom vzťahu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru a žiaka strednej školy a študenta vysokej školy pri praktickom vyučovaní v období odbornej (výrobnej) praxe.

Podľa § 4 ods. 2 zákona o sociálnom poistení (v znení účinnom od 01.01.2011) zamestnanec na účely dôchodkového poistenia je aj fyzická osoba v právnom vzťahu, ktorý jej zakladá právo na nepravidelný príjem podľa § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3, okrem fyzickej osoby v právnom vzťahu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, žiaka strednej školy a študenta vysokej školy pri praktickom vyučovaní v období odbornej (výrobnej) praxe a člena volebnej komisie.

Podľa § 15 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení (v znení účinnom od 01.01.2011) povinne dôchodkovo poistení sú zamestnanec uvedený v § 4 ods. 1 a 2.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o sociálnom poistení (v znení účinnom od 01.01.2011) povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti zamestnanca uvedeného v § 4 ods. 1 vzniká odo dňa vzniku právneho vzťahu, ktorý zakladá právo na príjem uvedený v § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3, a zaniká dňom zániku tohto právneho vzťahu.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o sociálnom poistení (v znení účinnom od 01.01.2011) povinné dôchodkové poistenie zamestnanca uvedeného v § 4 ods. 2 vzniká odo dňa vzniku právneho vzťahu, ktorý zakladá právo na príjem uvedený v § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3, a zaniká dňom zániku tohto právneho vzťahu.

Podľa § 25 ods. 1 písm. c) zákona o obecnom zriadení poslanec je povinný najmä dodržiavať štatút obce, rokovací poriadok obecného zastupiteľstva a zásady odmeňovania poslancov.

Podľa § 25 ods. 5 zákona o obecnom zriadení funkcia poslanca sa zásadne vykonáva bez prerušenia pracovného alebo obdobného pomeru. Za jej výkon však môže obec poskytnúť odmenu. Poslancovi patrí náhrada skutočných výdavkov, ktoré mu v súvislosti s výkonom funkcie poslanca vznikli, podľa osobitných predpisov platných pre zamestnancov v pracovnom pomere.

Podľa § 25 ods. 9 zákona o obecnom zriadení poslancovi možno poskytnúť odmenu najmä vzhľadom na úlohy a časovú náročnosť výkonu funkcie podľa zásad odmeňovania poslancov.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Najvyšší súd zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžo 84/2007, sp. zn. 6Sžo 98/2008, sp. zn. 1Sžo 33/2008, sp. zn. 2Sžo 5/2009 či sp. zn. 8Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

Z obsahu predloženého súdneho spisu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovanej, najvyšší súd zistil, že Sociálna poisťovňa pobočka Trenčín, ako prvostupňový správny orgán, rozhodnutím č. 37295-4/2012-TN zo dňa 16.10.2012 podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona o sociálnom poistení rozhodla o tom, že ďalšiemu účastníkovi konania ako zamestnancovi zamestnávateľa nezaniklo povinné dôchodkové poistenie dňa 28.02.2011, u žalobcu ako zamestnávateľa.

Na odvolanie žalobcu žalovaná napadnutým rozhodnutím č. 14195-2/2013-BA zo dňa 22.01.2013 odvolanie žalobcu zamietla a prvostupňové správne rozhodnutie potvrdila. V odôvodnení uviedla, že nezistila dôvody na zrušenie napadnutého rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu a považuje ho za súladné so zákonom.

Predmetom preskúmania odvolacieho súdu je rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovanej, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a konania týmito rozhodnutiami predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu uplatnenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa najvyšší súd celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a konštatuje správnosť dôvodov, na základe ktorých krajský súd rozhodol.

Po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj rozhodnutia žalovanej najvyšší súd dospel k rovnakému záveru ako krajský súd a žalovaná, a to, že ďalšiemu účastníkovi konania povinné dôchodkové poistenie dňa 28.02.2011 nezaniklo.

K veci najvyšší súd uvádza, že ďalší účastník konania od 22.12.2010 vykonáva funkciu poslanca mestského zastupiteľstva a od 11.02.2011 funkciu člena komisie mestského zastupiteľstva Mesta Trenčianske Teplice a v Meste Trenčianske Teplice od 01.01.2005 platí Poriadok odmeňovania, ktorý stanovuje výšku odmeny za výkon jednotlivých funkcií. Na základe uvedeného má odvolací súd za preukázané, že ďalší účastník konania splnil obe podmienky nevyhnutné na vznik povinného dôchodkového poistenia zamestnanca s nepravidelným príjmom v zmysle § 4 ods. 2 v spojení s § 15 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení.

Odvolací súd ďalej k veci uvádza, že podľa § 25 ods. 1 písm. c) zákona o obecnom zriadení je poslanec povinný dodržiavať zásady odmeňovania poslancov. V tomto prípade v Meste Trenčianske Teplice platí Poriadok odmeňovania od 01.01.2005, a teda poslanec (člen komisie) je povinný uvedený Poriadok odmeňovania dodržiavať, a preto vyhlásenie poslanca (člena komisie), že sa vzdáva nároku na odmenu, nemá vplyv na vyplácanie odmeny poslancovi (členovi komisie). V čase vzdania sa nároku na odmenu ďalšieho účastníka konania (dňa 28.02.2011, t. j. dňa, ktorý predchádzal dňu vyhlásenia ďalšieho účastníka konania, že sa vzdáva odmeny za výkon poslanskej funkcie a funkcie pre člena komisie (dňa 02.03.2011)) Poriadok odmeňovania neobsahoval ustanovenie, podľa ktorého právo na odmenu nemá poslanec (člen komisie), ktorý vyhlási, že svoj mandát bude vykonávať bez nároku na odmenu, čo by bol prípad kedy by poslanec (člen komisie) stratil na účely dôchodkového poistenia postavenie zamestnanca. Zmena nastala až Dodatkom č. 1 k Poriadku odmeňovania zo dňa 25.08.2011, ktorý obsahoval uvedené ustanovenie v článku 3 označenom ako „Vzdanie sa odmeny“. Na základe uvedeného sa odvolací súd stotožnil so záverom krajského súdu ako aj žalovanej, že ďalšiemu účastníkovi konania právne postavenie zamestnanca na účely dôchodkového poistenia, ako i dôchodkové poistenie zamestnanca dňa 28.02.2011 nezaniklo.

Po preskúmaní podaného odvolania najvyšší súd konštatuje, že s opakovanými právnymi námietkami odvolateľa sa súd prvého stupňa v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na odvolacom súde, a preto námietky uvedené v odvolaní vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia.

S poukazom na uvedené najvyšší súd podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O. s. p. v spojení s § 219 ods. 1 O. s. p. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne potvrdil ako vecne správny.

Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods.1 a § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, keďže žalobca v konaní nemal úspech a žalovaný nemá na ich náhradu zákonný nárok ani v prípade úspechu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.